

ПРОТОКОЛ

ОТ

Регионално обществено обсъждане на проект на План за действие за малкия креслив орел в България, за периода 2018 – 2027 г.

Място на провеждане: гр. Сливен, зала в Информационен център на ПП „Сините камъни“

Дата на провеждане: 10.11.2017 г.

Участници: Съгласно приложен списък на участниците (Приложение), към настоящия протокол

Водещ срещата: Димитър Плачийски

Изготвил протокола: В. Рътарова

Начало на обсъждането: 10.10 ч.

Д. Плачийски: Открива обсъждането и дава предложения за начина на провеждането му. Предложението включва: **(1)** Първоначално представяне на проект на план за действие за малкия креслив орел в България, посредством предварително подготвена презентация, в частите му: основание за разработване; основни стъпки при разработване на плана; цели на плана за действие; природозащитен и законов статус; биология, екология и разпространение на вида (основни сведения за вида в страната); заплахи и лимитиращи фактори и предприети мерки за опазване на вида. Освен текстовете включени в документа, в обхвата на презентацията ще бъдат представени коментари и препоръки за изменение и допълнения на плана за действие, които са получени от участниците в обхвата на проведеното регионално обществено обсъждане в гр. Бургас (9.11.2017 г.). **(2)** Провеждане на дискусия върху представената информация, изказване на мнения от участниците, представяне на предложения за промяна и допълнения на текстовете и информацията в представените части. **(3)** Представяне на частите: необходими природозащитни действия; мониторинг върху изпълнението на плана и времева рамка и бюджет, чрез разглеждане на конкретните текстове и таблици в проекта на план за действие. Паралелно с представяне на информацията от плана ще бъдат представени и коментари и предложения за изменение и допълнение на представените мерки в хода на проведените 2 регионални обсъждания. **(4)** Провеждане на паралелна дискусия върху представената информация, касаеща планирането, изказване на мнения от участниците, представяне на предложения за промяна и допълнения на текстовете и планираните мерки в представените части.

Така направеното предложение за представяне и обсъждане на проекта на План за действие за малкия креслив орел в България, е прието от всички участници в обсъждането.

Д. Плачийски: Представя проект на План за действие за малкия креслив орел в България, в частите му: основание за разработване; основни стъпки при разработване на плана; цели на плана за действие; природозащитен и законов статус; биология, екология и разпространение на вида (основни сведения за вида в страната); заплахи и лимитиращи фактори и предприети мерки за опазване на вида.

Поставен е акцент върху направените коментари и препоръки за изменение и допълнение на текстовете в рамките на проведените вече регионални обществени обсъждания.

При представяне на основната цел на плана за действие е представен коментара от страна на представителя на ЛРД „Гларус“ в гр. Бургас, че следва да бъде уточнена стойност на гнездящата в страната популация, която следва да се достигне чрез изпълнението на плана. Д. Плачийски уточнява, че такава стойност задължително следва да бъде посочена с оглед необходимостта от конкретни количествени индикатори за мониториране на ефекта от изпълнението на плана.

При представяне на второстепенните цели, е представен и коментара на представител на ЛРД „Гларус“ в гр. Бургас, че има несъответствие между основната цел и второстепенната цел - „Нарастване на числеността и плътността на гнездовата популация“. Д. Плачийски допълва, че в тази връзка авторите следва да разгледат дискутирания казус и да коригират, допълнят или конкретизират текста, ако целта касае нарастване на числеността на гнездовата популация в конкретни територии.

Д. Плачийски: При представяне на данни за гнездовата биология на вида, два информация, че всички локации на установени гнезда на малък креслив орел в обхвата на проект „Опазване на ключови горски местообитания на малкия креслив орел в България“ са предоставени официално на РДГ, на чиито територии са разположени.

Д. Плачийски: При представянето на частта *Заплахи и лимитиращи фактори – Конкуренция от страна на други видове*, дава информация за постъпило предложение за допълване на текста от страна на представителите на ЛРД „Гларус“ и СЛР „Лебед“ гр. Бургас, за включване на информация за конкуренция от страна на Източно старопланинската свиня по отношение на хранителния ресурс и мерки в тази насока. Дискутира се, че това по-скоро е регионален проблем.

При представяне на частта *Заплахи и лимитиращи фактори – Загуба на гнездови местообитания*, дава информация, че е постъпило резонно предложение от страна на представители на ТП ДГС Бургас за корекция на текста, в който се посочва пример с маркиране за сеч на дървета с гнезда на малък креслив орел на територията на ДГС Елхово. Така разписания текст е двусмислен, не описват максимално точно заплахата (и визията и идеята на авторите в това отношение) и касае професионалната компетентност на конкретни служители. Д. Плачийски уточнява, че текста следва да бъде коригиран.

Участниците в обсъждането (в гр. Сливен) се съгласяват с направеното предложение за промени и допълнение.

При представяне на частта *Заплахи и лимитиращи фактори – Отстрел и браконьерство и Залагане на отровни примамки за хищници*, са представени и резонни предложения за промени и допълнения на текстовете, въз основа на проведеното в гр. Бургас обсъждане. Те включват редакция на частта „Отстрел и браконьерство“, като целта е да стане ясно, се касае за браконьерски прояви или браконьерски отстрел на хищни птици. Редакция на частта „Залагане на отровни примамки за хищници“, като се премахне информацията за залагане на отровни примамки за хищници от страна на ловци, аргументирано с липса на информация в тази насока и липса на мотивация сред ловците за ползване на отровни примамки.

Участниците в обсъждането (в гр. Сливен) се съгласяват с направеното предложение от участниците в обсъждането в гр. Бургас.

В. Рътарова: Представя по т. 6, реализираните дейности за опазване на вида и местообитанията му в обхвата на проект „Горите на орела“, реализиран от ИАГ в партньорство с БДЗП.

Д. Плачийски: След представяне на информацията до т. 6 (включително) от проекта на План за действие за малкия креслив орел в България, дава думата на участниците в обсъждането за

представяне на коментари, препоръки и предложения за изменение и допълнение на текстовете от проекта на плана.

К. Кирилов: Във връзка с мерките за ограничаване на безпокойството, изказва мнение, че в периода 1 април – 31 август е невъзможно да се спре работата. В цели горски масиви има един път в гората. В текста е записано, че в 300 м буфер около гнездо не трябва да има безпокойство. Това значи ли, че трябва да спре работа? Тези неща следва да се прецизират и опазването да бъде по-гъвкаво, а не с тотална забрана. И горските структури трябва да знаят местоположението на гнездата на вида, за да могат да се съобразяват при извършване на горско-стопанските дейности.

Д. Плачийски: Предлага този коментар да бъде обсъден при представяне на мерките.

В. Рътарова: Да продължи, вече е започнал с коментара.

Д. Плачийски: Във връзка с препоръката за предоставяне на координати за гнездата коментира, че всички известни гнезда описани с GPS координати, отдели и подотдели са предоставяни на РДГ, в това число и РДГ Сливен. По информация на ИАГ, са предоставени и на РИОСВ по места.

К. Кирилов: Добре е локациите на гнездата да се предоставят и на ТП на ДГП, тъй като те реализират управлението, а Регионалните дирекции имат само контролни функции.

С. Аврамов / ЛРД Сливен: или **Н. Пенев / ЮИДП Сливен:** Във връзка с лова – браконьерството не е сред основните заплахи за популацията. Едва ли има ловец, който да стреля по орел при групов или индивидуален лов. Също така ловци, които тровят хищници няма, основно това са земеделски стопани и животновъди. Ловците нямат стимул да тровят.

Д. Плачийски: Прави уточнение, че отравянето на екземпляри от вида е представено в две направления – използване на родентициди в земеделието и целенасочено поставяне на отровни примамки за ликвидиране на хищници. Коментира, че направените предложения по отношение на браконьерския отстрел и отсъствието на тровене от ловци са резонни.

К. Кирилов / ТП ДГС Елхово: Във връзка с представен пример за премахване на дървесна и храстова растителност и унищожаване на видове, използвани за храна от малкия креслив орел, в това число и защитени такива дава следния коментар: Земеделският стопанин от с. Маточина, при възникване на големия пожар (2-3 дни) е гасил, за разлика от представителите на БДЗП. С техниката е спасил да не изгори и селото и половината мера да не изгори. Тези хора се грижат и за местообитанията.

Д. Плачийски: Репликира, че коментара за неучастието в гасене на пожара в района на с. Маточина е силно неуместен. Не може да се иска от гражданите да участват в гасене на пожари, за това плащат данъци, с които издържат институциите ангажирани с този проблем. По информация на пожарна и полиция, през изминалата година пожарите са селскостопанския и горски фонд са предизвикани основно от земеделски дейност, и по конкретно почистване на пасища. В тази връзка, участието на земеделските стопани в гасенето е оправдано и е най-малкото, което могат да направят ако по тяхна вина е започнал пожар.

По отношение на избиването на защитени видове, не са правени констатации, че хората почистващи пасищата го правят целенасочено. Стопаните работят според условията и правилата, които са поставени пред тях и нивото на контрол. Следва да се отбележи обаче, че при унищожаване на европейски и световно застрашени видове (каквито са например сухоземните костенурки) съответният тракторист може да бъде подведен под наказателна отговорност.

К. Кирилов / ТП ДГС Елхово: Това се случва на територията на цялата страна, масово.

Д. Плачийски: Пита, какво значи това, че не е проблем ли?

К. Кирилов / ТП ДГС Елхово: Не че не е проблем, но въпроса на може да се решава с глоби.

Д. Плачийски: На този етап няма дори глоби. За това коментираме, в това число има заложени и такива мерки в проекто-плана, че трябва да има промяна – в регулациите, в съзнанието на хората на местно ниво. Към момента законодателството дава възможност за оставяне на храстова растителност, но това не се прави. Потенциална възможност е и спиране на плащанията за определени дейности, които водят до унищожаване на биоразнообразие, в това число и видове дивеч.

К. Кирилов: Ако ги нямаше плащанията, отворените пространства нямаше да ги има. Всичко щеше да бъде гора. Преди години, голяма част от териториите са били ниви.

Д. Плачийски: Коментира, че възстановяването и поддържането на открити пространства (постоянно затревени площи) не е проблем само по себе си, проблем е начина, по който се прави. Могат да се оставят храсти и да не се отстранява екотона.

Преди години, е имало значително количество земи в категорията „пasiща с храсти“ (справка КВС) сега такива почти не съществуват. Имало е и огромни територии с пасища, които сега са обработваеми земи. Наличието на храстова растителност е от ключово значение за опазване на структурата на почвата в пасищата, от значение е за животните – през летните месеци там намират по-свежа трева.

Провежда се дискусия относно причините, които потенциално водят до нарастване и увеличаване на числеността на малкия креслив орел.

К. Кирилов: Задава въпрос във връзка с предложената мерки, касаещи ГСП и ограничаване на дейностите в буфер от 300 м.

Д. Плачийски: Акцентира върху факта, че мярката касае ограничаване на дейности, а не забрана. Следва да се има предвид, че касае дейности, които водят до безпокойство в рамките на размножителния период.

К. Кирилов: Има и мярка, която касае ограничение.

В. Рътарова: Това е за буфер от 100 м.

Д. Плачийски: Предлага да премине към представяне на предложените в проекто-плана мерки, и при представяне на всяка мярка, по която има коментар да се прави обсъждане.

С. Аврамов / ЛРД Сливен: Когато се подхожда към определен вид се подхожда на база как може да се изхранва и определяме тяхната бройка. Това се нарича бонитет на местообитанието. Колегите му от Бургас са представили въпроса, относно числеността, към която се стреми плана. Този орел е мигриращ вид не е наш, част от него гнезди в България. Представени са различни числености. Каква бройка се цели и нашите територии могат ли да изхранят тези двойки. Никъде не се говори за конкуренция. Тази храна я консумират и др. грабливи птици и лисици. Колко е нормалния запас.

Д. Плачийски: Отговор на коментара, че в проекто-плана не е разгледана конкуренцията. Представа / защита частите, в които конкуренцията – вътревидова и междувидова, е разгледана в детайли. По отношение на храненето – цяла глава представя хранителните навици и диета на

вида. По отношение на числеността – в проекто-плана е представена актуалната оценка за числеността, базирана на данните от проведените през последните 3 години проучвания. Разработен е и хабитатен модел, на вида за ЮИ България. Едната възможност е на тази база да бъде направена оценка на числеността. Другия подход е възоснова на оценка, при която се използват и исторически данни.

В началото на представянето вече е споменато, че такъв индикатор ще бъде поставен.

В. Рътарова: По предварителни данни, тази цел / численост няма да бъде много по-висока от това, което е представено като актуална национална численост в проекто-плана. На този етап е установен само един район с намаляване на числеността – Източна Странджа, поради редукция на хранителните местообитания. За максимално прецизна оценка са необходими и допълнителни проучвания в редица райони в страната.

К. Кирилов: Задава въпрос: А ако при нас (Западна Странджа и Сакар) е установена свръх популация, трябва и да я намаляваме?

В. Рътарова: Дава информация, че свръх популация не е установена никъде. В района на Западна Странджа и Сакар, може да се каже, че е популацията е оптимална.

К. Кирилов: Задава въпрос: Защо при оптимална численост и увеличения, трябва да се въвеждат забрани и рестрикции.

В. Рътарова: Какви забрани и рестрикции се въвеждат?

К. Кирилов: Дава пример с ограничаване на безпокойството. Не може да се оказва контрол на вида, къде да си направи гнездото, а в същото време точно в този район преминава път. По този начин пътя няма да може да се ползва.

В. Рътарова: След като двойката е направила гнездо на дадено място, значи там е нямало безпокойство, т.е. съществуващите в района дейности могат да продължат. Чрез въвеждането на ограничения се цели запазване на състоянието, което е благоприятствало съществуването на вида в дадена територия.

К. Кирилов: Вида може да направи ново гнездо, тогава ограниченията ще важат и за новото гнездо. При положение, че вида е с нарастваща численост, рестрикциите са прекалено големи.

В. Рътарова: Ще важат за новото, но няма да важат за старото. Това са рестрикции, които са били неписани и са се реализирали, за да го има вида.

К. Кирилов: Като ги запишете ще започнат да се следят. До сега не са се следели.

В. Рътарова: Коментира, че ако се следи за прилагането на ограничения и опазване на гнездата, ще бъде още по-добре. Става въпрос за ограничен брой гнезда и дори с буфер около тях, територията, за която следва да има определени ограничения е изключително малка.

К. Кирилов: Коментар: В момента се представя информация за 60 гнезда в района на Дервентски възвишения. Тези 60 гнезда, които се цитират са изцяло на територията на ДГС Елхово.

В. Рътарова: Дава информация, че 60 е общия брой на гнездата в ЮИ България, а не на територията на ДГС Елхово.

С. Аврамов: Трябва да се определи каква е бройката по една много важна причина – птичия грип. Знаем че дивите птици са преносители на болестта.

Д. Плачийски: Кой диви птици са преносители на болестта

С. Аврамов: Не коментира конкретно (вашия) малкия креслив орел. Ако вида се разглежда отделно от цялата екосистема се греши. В България в много голяма степен са развити грабливите птици, вече има прекомерно количество и те повлияват зле другите птици.

Д. Плачийски: Птичият грип не е заплаха за вида, липсват каквито и да било сведения в тази насока и в тази връзка не е разгледан в проекто-плана.

К. Кирилов: По време на миграция видът храни ли се? Тези хиляди птици, които мигрират през есента и зимата, когато няма таралежи, с какво се хранят – ловни видове птици.

Д. Плачийски: Видът е далечен мигрант, спира на определени места за почивка, където може да се храни. Голяма част от птиците, въобще не почиват на територията на страната, но този въпрос следва да се проучи. В проекто-плана са представени данни за храната на вида, които по никакъв начин не сочат присъствие на значими остатъци от ловни видове птици, по-скоро обратното – не се храни с тях. Обръща се към присъстващите ако са налице други достоверни данни, препоръчително публикации, те да бъдат предоставени на авторите на плана. Видът не мигрира през зимата. По време на миграция, всички видове установени в менюто му са активни.

По отношение на мярката включваща ограничение на безпокойството в 300 m буфер, около активни гнезда на вида по време на размножителния период. Обръща внимание на целта на мярката – Повишаване на гнездовия успех. Мярката касае основно активни гнезда. И в момента има законово ограничение за дейности, които могат да компрометират гнезденето на вида, съгласно Закон за биологичното разнообразие. Акцентираща върху факта, че съгласно Националния стандарт за устойчиво управление на гори (горска сертификация) сертифицираните стопанства, следва да седят за гнезда на вида и да предприемат дейности за тяхното опазване, в това число и ограничаване на безпокойството. По-голяма част от горите в страната са сертифицирани или са в процес на сертифициране.

Следва да се вземе под внимание какво значи ограничаване. Не значи постоянна забрана. Следва да се съобрази с особеностите на района. Дава редица примери:

- Временно използване на алтернативни пътища и пътеки. Отклонява се пътя ако е наличен алтернативен;
- Промяна срока на ползване в даден подотдел или отдел – да не е в периода на гнездене на вида. Да се предвиди в плана да се работи зимата, а не лятото;
- Провеждане на разговори със земеделски стопани за отлагане на ползването докато дадена двойка не излюпи малки. След това птицата става по уверена, и не се влияе толкова силно от по-леки форми на безпокойство;
- Поставяне на информационни табели с призив за преминаване по алтернативни пътища / маршрути – ако такива са налични.

Има мярка, която касае забрана – в този случай буфера е по-малък и има условия за компенсиране на пропуснатата полза и направени разходи за изпълнения на забраната.

В. Рътарова: Опитът от работата до момента показва, че ограниченията са незначителни. Много често гнездата попадат в гори във фаза на старост или са в недостъпни територии, в които така или иначе не се работи. Обикновено ограниченията са временни (размножителния период) и засягат 1-2 подотдела.

К. Кирилов: Коментира, че в плана са посочени и мерки свързани с промяна на законодателството. В тази връзка ако се въведат промени в Закона за горите и тези промени са свързани с въвеждане на забрани, те ще трябва да се изпълняват.

В. Рътарова: Всички предлагани промени в законодателството са записани с конкретика в плана и там няма такива, които са свързани с въвеждане на забрани за ползване в Закона за горите. Представя мерките свързани със законодателни промени.

Д. Плачийски: Тенденциите в съвременната природозащита са свързани с ограничаване използването на забрани и насърчаване на разбирането и участието на местните общности в природозащитния процес. В тази връзка притесненият за въвеждане на скрити забрани посредством плана за действие са неоснователни. Въвеждането на забрани, които не се разбират няма голям ефект. Това е план, който се стреми към общо съгласие, за съвместно прилагане на приоритетни мерки за опазване на вида – общо усилие в една посока.

В. Рътарова: В подкрепа, дава информация, че в плана няма мерки, които да са свързани с категорична забрана за сеч с изключение на мярката, касаеща горско-екологичната дейност. Има мерки, които формулират какви сечи трябва да се водят, за подобряване на местообитанията на вида.

В. Рътарова: След проверка – на територията на ДГС Елхово има 9 гнезда. В тази цифра са включително и такива, които са в съседство на нелесопригодни площи и такива, които са извън горски фонд.

К. Кирилов: Проблемата е в 300 м ивица.

Д. Плачийски: Повтаря, че проблема е в периода от замътването до излюпването на малките. След излюпване на малките, риска от безпокойство и последващо напускане на гнездото е по-малък.

В. Велев: Прави изказване като човек, който е правил проучване и мониторинг на гнезда в продължение на 8 години. Проблемата с безпокойството не е свързан с преминаване на кола или човек под гнездото, а да не се работи в района.

Д. Плачийски: Дава информация за ролята, значението и начина на изпълнения на плановите за действие. В документа не може да се влезе в конкретика. Дава основни насоки. След това при планиране и изпълнение на предложените насоки и мерки, следва да се влезе в конкретика в зависимост от особеностите на района. Може и да има забрани, но те могат да бъдат въведени за конкретни територии, в зависимост от условията и с участието на собственика / управителя на земите или горите т.е. без съгласието на ДГП или ТП на ДГП не могат да бъдат въведени забрани. И към момента се прилагат такива мерки в ДЛС – има бариери, издават се заповеди за ограничаване на безпокойството в дадени райони и т.н.

Д. Плачийски: Преминава към изчитане на разписаните мерки за опазване на вида и местообитанията му съгласно частта „Необходими природозащитни действия“. Успоредно представя предложения за изменение и допълнение на текстовете в тази част, направени в рамките на предходните регионални обществени обсъждания на плана.

При представян на **мярка 7.1.6 „...Да се въведат промени в Закона за администрацията и Закона за горите, определящи обстоятелства, при които даден служител в горската система не може да заема повече или за определен период от време определена длъжност при доказани извършени нарушения или корупция...“**, е представено изразено становище в

рамките на обсъждането в гр. Бургас, според което мярката е обща и няма пряко отношение към опазване на вида – малък креслив орел, и в тази връзка следва да отпадне.

Групов коментар: Няколко участника в срещата изразяват същото мнение. Не виждат връзката с опазването на малкия креслив орел.

В. Рътарова: Това е мярка, която косвено влияе и малкия креслив орел. Нарушенията в горите, често са свързани с биологичното разнообразие. Такива нарушения също трябва да бъдат вземани предвид и санкционирани. По принцип намаляването на корупцията и нарушенията в горите ще окаже благоприятно влияние и на малкия креслив орел. Иначе мярката е косвена наистина.

К. Кирилов: Предложение за допълнение: освен служители от горската система, рестрикциите по предложената мярка да обхванат и общини (кметове) и частни собственици.

Д. Плачийски: Представя информация за проведената в Бургас дискусия и предоставените препоръки за дефиниране или конкретизиране на термина „ключови места“

К. Стойчева / ДГС – Сливен и др. участници подкрепят: Горските стопанства се самоиздържат, имат да изпълняват планирани норми за добив на дървесина, а в същото време има доста ограничения на ползването в горите. Не визиращ само малкия креслив орел, а по принцип. В тази връзка е необходимо част от тези ограничения да бъдат компенсирани финансово по някакъв начин. Иначе никой няма против прилагането на природозащитни мерки.

Д. Плачийски: Във връзка с коментара на К. Стойчева, коментира че проекто-плана предвижда такива мерки. Пример е предложението за горско екологична дейност. Представя концептуално дейността.

При разглеждане на **мярка 7.1.10 „...Да се осигури прилагането на горско-екологична мярка, насочена към опазване на гнездовите местообитания на малък креслив орел...“** е представено изразено мнение от представител на ТП ДГС „Бургас“ по отношение на приложената към плана горско-екологична мярка, и по-конкретно опцията за ограничаване на ловни дейности между 1 април и 31 август в близост до гнезда на целевия вид. Според мнението ловните дейности в този период са ограничени и не пречат. Д. Плачийски пояснява че дейността е опция, не е задължителна и би осигурила възможност за опазване на вида в конкретни места, където съществува въздействието, което се цели да се ограничи.

При разглеждане на **мярка 7.1.11 „...Да се изгради единна национална система за наблюдение, ранно откриване и оповестяване на горски пожари, да се засили контрола по прилагане на забраната за палене на стърнища, както и повишаване на капацитета за гасене на пожари...“** е представено мнение, изразено в на обсъждането в гр. Бургас, за премахването ѝ, с оглед на факта че е определена като национален приоритет и ще бъде финансирана по ПРСР 2014 – 2020 г.

При представяне на **мярка 7.1.13. „...Да се осигури опазване и устойчиво управление на откритите пространства (постоянно затревените площи), представляващи хранителни местообитания на вида, съобразно екологичните му изисквания...“** е направено уточнение, че следва да бъде обърнато внимание, че мярката касае ефективното управление на постоянно затревените площи, представляващи хранителни местообитания на вида, по отношение на използваните методи, времето в което се реализират и размера на намесата, а не се отнася за поддържане или не на тези територии.

При представяне на **мярка 7.1.14** „...**Да се въведе забрана за изграждане на фотоволтаични централи в наличните хранителни местообитания на вида в радиус от 1 km около гнездата му, посредством заповедите за обявяване или плановете за управление на ключовите за малкия креслив орел защитени зони.**...“ дава информация, че в рамките на обсъждането на проекта на план в гр. Бургас, е постъпило предложение (РИОСВ Бургас) за отпадане на текста на мярката, с оглед наличието на такава забрана в Стратегия за развитие на ВЕИ в България за периода до 2020г.

При представяне на **мярка 7.2.2.** „...**Ограничаване на безпокойство в радиус от 300 m около активни гнезда на малки кресливи орли по време на размножителния период, причинено от туризъм, горскостопански, селскостопански, рекреационни и други дейности.**...“, с оглед на проведената вече широка дискусия, дава кратка информация. Мярката следва да се разглежда внимателно. Тя не включва забрани, а ограничения в периода на размножаване, които могат да имат различно изражение в зависимост от особеностите на конкретната територия, вид на безпокойството, времето от размножителния период и др. и да включват поставяне на информационни табели, отлагане на ползването с няколко месеца, промяна на маршрути за транспорт в най-рисковото време, отклоняване на туристически маршрути и др.

При представяне на мярка, „**Да се проведе кампания сред земеделски стопани в местата (гнездови находища, хранителни местообитания и места за струпване по време на миграция) от значение за малкия креслив орел за представяне на най-добрите технологични схеми за използване на пестициди срещу гризачи и други вредители по земеделските култури**“, Д. Плачийски коментира, че прилагането ѝ зависи от комуникациите със земеделските стопани и контрола. И двете направления следва да работят едновременно и в синхрон.

В. Велев: Представя пример от практиката, при който при разговор с голям земеделски стопанин от района на Сливен е спрял използването на родентициди, в района на чувствителна за хищните птици територия. Обяснено му е, че орлите ще изядат много повече лалугери отколкото той ще отрови, но с използването на отровата има съществен риск от отравяне на самите орли.

Д. Плачийски: Дава примери за възможни комуникации със земеделски стопани в рамките на общи срещи на браншови организации и индивидуални земеделци, на които отговорните институции, в рамките на 15-20 мин. да представят проблема с възможни решения и призив за тяхното прилагане.

В. Рътарова: Коментира, че основна част от разписаните мерки в частта „**Адаптивни и смекчаващи мерки**“ са заимствани от „**Програмата от мерки за адаптация на горите в Р България към климатичните промени**“, която е разработена от ИАГ.

Д. Плачийски: Във връзка с програмата от мерки в проекто-плана, Д. Плачийски коментира, че не е гаранция, че дейностите прилагани до момента и благоприятстващи вида ще бъдат продължени в същия им вид. Дава пример с промените на видовете сечи през годините.

К. Кирилов: Досега издънковите гори са стопанисвани с *краткосрочно постепенни сечи*, и популацията на видовете се е увеличила. Отсега нататък ще се стопанисват с *котловинно постепенни сечи* и прогнозира, че при тях ефекта върху вида ще бъде отрицателен.

Д. Плачийски: При представяне на частта „**Времева рамка и бюджет**“, обръща внимание, че това е индикативен бюджет, с потенциален източник на финансиране и потенциални

изпълнители. Прави редица разяснения по бюджета и начина на формиране на сумите. Разпределението на сумите във времето е обвързано с формулирания приоритет за всяка мярка.

Д. Плачийски: Дава информация, че при наличие на коментари и предложения за допълнения и изменения на дадени текстове в плана, те могат да бъдат предоставяни в двуседмичен срок. Прави призив това да се случи официално в писмен вид.

С. Аврамов: Задава въпрос: Последно лова проблем ли е? Ако се провеждат гонки около гнезда на вида?

Д. Плачийски: Никъде в проекто-плана законния лов не е посочен като проблем. Може да доведе безпокойство в единични случаи, при които при лов на хищници през размножителния период на вида в резултат на изстрел се вдигне мътещата птица и в комбинация с висока температура на околната среда, мътилото може да бъде компрометирано. По-скоро това са допускания. Относно гонките – те се провеждат в период, когато вида не гнезди и вече е мигрирал т.е. не са заплаха. По-скоро най-значимия проблем са земеделските дейност и начина на тяхното провеждане.

В. Велев: Как горските стопанства съгласуват всичко с РИОСВ, а земеделските стопани не. Това е двоен стандарт. Следва да се предложи това да се промени.

Д. Плачийски: Благодарни на участниците за конструктивното участие и на ДПП „Сините камъни“ за предоставената зала за нуждите на общественото обсъждане и прекрасните условия за срещата.

12.15 ч. Закриване на регионалното обществено обсъждане

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ

БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ПТИЦИТЕ

Проект „Опазване на ключови горски местообитания на малкия креслив орел (Aquila pomarina) в България”

LIFE12 NAT/BG/001218

Списък на присъстващите

Открито обсъждане на План за действие за МКО

ДАТА: 10.11.2017 г., гр. София

№	Имена	Институция	E-mail	Подпис
1.	Димитър Христов	БДЗП	dimitar.ploskiyski@bspb.org	
2.	Ванелин Венев	БДЗП	val-ivalev@bvp.bg	
3.	Чесла Тенев	ИМАП-АП-Сибир	n.penev@imbov.contact.bg	
4.	Кристиан Петров	ТН ДТС-Сибир	Krisiko_petrov@mail.bg	
5.	Георги Христов	РДТ Сибир	g-h-h@abv.bg	
6.	Ванелин Венев	ТН ДТС-Сибир	kir'lovov@mail.bg	

7.	Милена Суханкова	РАТ - Служба	sulfamova.milena@gmail.com	
8.	Ирина Станислав	ДРС - Служба	irina_stanislav@abr.by	
9.	Василий Акимов	СРД - Котел	srdkotel@abr.by	
10.	Олег Александров	АПД - Служба		
11.	Виктор Владимиров	РДГ - Служба	г. инженер	
12.	Виктор Владимиров	БДН	vanya.vladimirov@abr.by	
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				